

סקר שיווק ומחירים של בני־כלאיים שרולה־פריזי־ישראלי

(בהשוואה לעגלים פריזיים ישראליים)

בשלוש השנים האחרונות התרבה מספר העגלים מבני־הכלאיים שרולה־פריזי. נראה לנו שקוראי העתון ימצאו ענין בסקר על שיווק ומחירים של בני־כלאיים אלה. לבוקרים שטרם התנסו בהכלאה זו יביא החומר שבסקר יידע על תוצאות הכלאה זאת, ולאלה שכבר התנסו יעניק סקר זה ביקורת על הנעשה וידרבן אותם לעמוד על המיטב שבהכלאה זו.

החומר לוקט ונערך ע"י מר ח. ארן מהמחלקה לייצור בשר במשרד החקלאות. הנתונים לקוחים

ממיסמכי השיווק של המועצה לייצור ולשיווק של בקר וצאן לבשר.

כידוע זוכים בני־הכלאיים במחיר גבוה יותר מאשר בקר פריזי־ישראלי. כדי לוודא את ההפרשים האלה נערך הסקר הנ"ל. בשוק מופיעים בני־כלאיים משני המינים — עגלים ועגלות. אמנם, שווקו כבר גם כמה פרות מהסוג הזה, אבל בגלל מספרן הקטן לא נכללו בסקר זה. נבחנו מחירים של 805 עגלים פריזיים־ישראליים, 237 עגלים בני־כלאיים, 108 עגלות פריזיות־

טבלה 1. השוואת מחירים בין עגלים בני־כלאיים (שרולה) לבין עגלים ישראליים

מ' כ' ר ז	ת א ר יך	עגלים ישראליים פריזיים		עגלים שרולה		הפרש מחיר לעומת ישראליים פריזיים
		מספר ראשים	מחיר	מספר ראשים	מחיר	
40	6.1.70	29	3.34	5	3.44	+0.10
41	19.1.70	25	3.33	12	3.20	-0.13
42	20.1.70	253	3.34	7	3.49	+0.15
43	27.1.70	24	3.41	6	3.55	+0.14
44	3.2.70	18	3.45	2	3.60	+0.15
45	10.2.70	19	3.43	16	3.62	+0.19
46	17.2.70	26	3.47	23	3.58	+0.11
47	24.2.70	48	3.41	36	3.60	+0.19
48	3.3.70	45	3.44	12	3.63	+0.19
49	10.3.70	53	3.49	24	3.62	+0.14
50	17.3.70	36	3.48	2	3.64	+0.16
51	24.3.70	38	3.42	13	3.65	+0.16
52	31.3.70	42	3.47	14	3.68	+0.21
1	7.4.70	29	3.32	10	3.54	+0.22
2	14.4.70	37	3.28	25	3.49	+0.21
3	28.4.70	23	3.20	4	3.44	+0.24
4	5.5.70	20	3.31	3	3.47	+0.16
5	12.5.70	40	3.20	23	3.51	+0.25
ס"ה 18		805	3.38	237	3.54	+0.16

טבלה 2. השוואת מחירים בין עגלות בנות־כלאיים (שארולה) לבין עגלות ישראליות

מ' כ ר ז	ת א ר י ך	עגלות ישראליות פריזיות		עגלות שארולה		הפרש מחיר לעומת ישראליות פריזיות
		מספר ראשים	מחיר	מספר ראשים	מחיר	
40	6.1.70	1	2.56	1	3.03	+0.47
41	19.1.70	5	2.71	4	3.09	+0.38
42	20.1.70	19	2.69	2	3.07	+0.38
43	27.1.70					
44	3.2.70			3	3.22	
45	10.2.70	2	3.08	1	3.16	+0.08
46	17.2.70	4	2.93	1	3.20	+0.27
47	14.2.70	6	2.83	6	3.19	+0.36
48	3.3.70	5	2.73	4	3.17	+0.44
49	10.3.70	6	2.85	2	3.21	+0.36
50	17.3.70	5	2.75	4	3.20	+0.45
51	24.3.70	5	2.88	3	3.18	+0.30
52	31.3.70	11	2.80	7	3.18	+0.38
1	7.4.70	7	2.78	1	3.11	+0.33
2	14.4.70	7	2.77	1	3.12	+0.35
3	28.4.70	3	2.79	2	3.02	+0.23
4	5.5.70	15	2.68	9	3.02	+0.34
5	12.5.70	7	2.69	4	3.09	+0.40
13		108	2.78	55	3.13	+0.35

ישראליות ו־55 עגלות מצאצאי הכלאה בשרולה. בטבלאות 1 ו־2 מובאים המחירים אשר שולמו עבור עגלים ועגלות ב־18 מיכרזים בחודשים ינואר־מאי 1970. המחיר הממוצע עבור ק"ג חי של עגלים פריזיים־ישראליים היה בתקופה הנס־קרת 3.38 ל"י ושל בני־הכלאיים 3.54 ל"י. ההפ־רש לטובת בני־הכלאיים — 16 אגורות. עבור עגלות פריזיות ישראליות שולמו 2.78 ל"י ועבור בנות הכלאיים — 3.13 ל"י. ההפרש לטובת עגלות בנות הכלאיים — 35 אגורות לכל ק"ג.

כדי להבטיח תמורה מאקסימאלית עבור עגל מבני־הכלאיים רצוי, בכל מקרה, להציע עגלים אלה לשיווק במיכרו נפרד ולא בתוך קבוצה מעו־רבת.

בד־בבד עם ריכוז הנתונים על המחירים נאספו גם נתונים על משקלות השיווק. בטבלה מס' 3 ניתנים פרטים אלה. משקל השיווק הממוצע של עגלים פריזיים־ישראליים היה 475 ק"ג ושל עגלים בני־כלאיים — 491 ק"ג. תוספת של 16 ק"ג. לעומת זאת שקלו בממוצע עגלות פריזי־ישראליות 434 ק"ג ובנות הכלאיים 418 ק"ג בלבד, דהיינו — ב־16 ק"ג פחות.

לא רוכזו פרטים על גיל השיווק וגם לא על סיבות ההוצאה לשוק בגילים השונים ולכן קשה לסכם מסקנות בנדון זה. אולם ראוי לציין

טבלה 3. פירוט התחלקות משקלות השיווק

סוג הבקר	ע				י			
	ל		1		ם		ם	
	פריזיים ישראלים		פריזיות ישראליות		שרולה		שרולה	
משקל	בני כלל		בני כלל		בני כלל		בני כלל	
	מספר	% מס"ה	מספר	% מס"ה	מספר	% מס"ה	מספר	% מס"ה
200-225								
251-275								
301-325								
326-350								
351-375	9	1.5	4	1.8	7	8.9	3	5.7
376-400	18	3.0	9	4.0	6	7.6	12	22.6
401-425	45	8.6	22	9.9	6	7.6	13	24.5
426-450	95	18.2	29	13.0	7	8.9	9	17.1
451-475	127	24.3	31	13.9	14	17.7	6	11.4
476-500	110	21.0	35	15.7	12	15.2	3	5.5
501-525	56	10.7	24	10.8	3	3.8	1	1.9
526-550	31	6.0	29	13.0	5	6.5	1	1.9
551-575	10	2.0	22	9.9	4	5		
576-600	12	2.3	11	4.9				
601-625	5	1.0	4	1.8				
626-650	1	0.2	1	0.5				
651-675	2	0.4	2	1.0				
סה"כ	521	—	223	—	77	100	53	100

את העובדות הבאות: כ־30% מהעגלים משני הסוגים שווקו במשקל נמוך מ־450 ק"ג. האחוזים זהים כמעט בשני הסוגים — 31.3 בפריזיים־ישראליים ו־28.7 בבני־הכלאיים. במשקל מעל ל־550 ק"ג שווקו 18% בני־כלאיים ורק 5.9% פריזיים־ישראליים. לא ברורות הסיבות מדוע שיעור השיווק במשקל נמוך הוא כה גבוה, אבל ראוי לציין שבדיקות קבוצות שיווק בודדות של עגלים פריזיים־ישראליים הראו הפרשים בתוך קבוצות השיווק (של בעל אחד ומועד שיווק אחד) של 23-120 ק"ג בין העגלים שבקבוצה. יש הסבר סביר להפרשים ברמות הנמוכות אבל קשה להסביר הפרשים הנעים, בתוך הקבוצה בין 70 ל־120 ק"ג; הפרשים אלה טעונים בדיקה

במשק כדי לדעת את הסיבות ואולי אפשר יהיה על יסוד הממצאים לייעל את המימשק ואת שי־קולי השיווק של בעל הבקר. לא נבדק פירוט דומה ביחס לבני־הכלאיים, כי אלה נמכרים לרוב כבודדים. התופעה המעניינת ביותר היא — הפרשי המחירים בין עגלים ועגלות משני הסוגים: 16 אגורות בעגלים לעומת 35 אגורות בעג־לות. ההסבר היחיד הוא בכך שעגלות בנות־הכלאיים גודלו לבשר ושווקו במועד המתאים; העגלות הפריזיות משווקות לא לפי התאמתן לשיווק לבשר אלא לפי שיקולים משקיים אחרים. בסקר לא נכללו אמנם פרטים על פרות בנות־כלאיים אך אין כל ספק שהמחירים של פרות

דו"ח משיבת הוועדה האיזורית של בוקרי בית-שאן - גלבו

תצפיות ומחקרים

נמסר על תצפית לצינון אויר בסככת פרות בעין-הנציב. בגלל גובה רב מדי של המצננים התגלה צורך להוסיף „שרוול-אוייר" מפלסטיק אשר יקרבו את האויר המצונן אל הפרות. הדבר בוצע והפרות נהנות ממיזוג-אוייר.

כן נהנים עגלים ממי-שתיה מצוננים ל-18 מ"צ והם מושווים לקבוצת עגלים מקבילה ששותים מים רגילים.

בעקבות פרסומו של „תקן בית דגן" לגידול עגלות, נידונה שאלת התאמתו של תקן זה לתנאי העמקים החמים. עונת ההזרעות מתחילה בחודש דצמבר ואין כל אפשרות להזריע את העגלות ילודות ספטמבר, אוקטובר, נובמבר לפני גיל 13 עד 15 חודש. לעומת זה מעוניינים להזריע את העגלות ילודות ינואר — מרץ במועד המוקדם ביותר.

עד כה היו שלושה סוגי טיפול שונים לפי גיל הלידה של העגלות; את העגלות הראשונות נוהגים לגדל בצורה אינטנסיבית, איטית. את האמצעיות מגדלים כפי המקובל בכלל המשקים בארץ ואת האחרונות מגדלים בקצב מזוהז, אינ-טנסיבי ככל היותר. נידונה האפשרות לבדוק את הדבר על ידי מעקב או נסיון מסודר באחדים ממשקי האזור.

בקך במושבי הספר

נמסר על ההכנות הנעשות במושבים בכורה ירדנה ובית-יוסף לכוון ענף בקר-חלב. אף כי ההחלטה על כך נתקבלה מזמן ויש כבר לא מעט רפתות בנויות ומוכנות לקלוט פרות — הרי אין כנראה סיכוי להכנסת פרות בעונה הנוכחית.

אלה גבוהים לאין ערוך ממחירי פרות פריזיות-ישראליות. המחיר הגבוה מושג בשל הטיב המעולה של בשר זה. המתקבל רובו ככולו מפרות צעירות שאחרי המלטתן הראשונה.

כן גם משקלן לעת השיווק גבוה בעשרות רבות של ק"ג מזה של פרות פריזיות-ישראליות מאותו גיל.

וזאת — בגלל היעדר מיתקנים לקירור ואיחסון חלב. אחד מחברי הוועדה האיזורית נקבע כמק"שר בין רפתני האיזור לבין הרפתנים החדשים במטרה להגיש להם את העזרה המירבית.

ייצוא

הוחלט לפנות להתאחדות מגדלי בקר בבקשה שיעדיפו את איזורי העמקים החמים במשלוחי החורף. כיוון שאלה המשלוחים הנוחים ביותר לאיזור ומאחר שבחודשים אחרים אין בכלל מב-כירות לייצוא באיזור זה.

שינוי

הוחלט לבדוק כדאיות רכישת מד-חום אלק"טרוני המאפשר מדידת-חום מהירה למספר פרות גדול, במשקים בהם שכיחה התפרצות קדחת הקרצית.

נקבעה תכנית לפעולות לתקופה הקרובה, ובין היתר: יום עיון לקראת עונת ההזרעות, יום עיון על „תקן בית דגן" להזנת עגלות ועוד.

הוחלט על עריכת סיורים של הוועדה האיזורית ברפתות האיזור לעיתים מזומנות, וזאת — על מנת להכיר את הרפתות ואת בעיותיהן.

השנה החקלאית הסתיימה והגיע תור הסיכור מים הכלכליים. משקים אשר מוכנים לביקורו של גיאורג, יודיעו על כך למדריכי הבקר.

נמסר על מערך טופסי הרישום הכלכלי אשר עובד ע"י צוות מדריכים והוכנס לשימוש נסיוני לעשרות אחדות של משקים, וביניהם גם למשקים אחדים באיזור.

נמסר על שינויים צפויים בהרכבי התערובות של המכון לתערובות „צמח".

אלי סמסון

אם בכלל ובאילו תנאים על בעל-עדר-החלב להחזיק את עגלות הכלאיים עד להמלטה ומכ"רתן לבשר אחרי תחלובה ראשונה — זהו ענין לשיקולו של המגדל, ושלן בלבד.

ח. ארן

ז. למדני

המועצה לייצור ולשיווק האגף לבעלי-חיים של בקר וצאן לבשר המחלקה לייצור בשר